

‘Alles van waarde is weerloos’

Laatst was ik bij de molen in ons dorp en wilde graag eens binnenkijken. Helaas was de deur nog dicht. Toen de molenaar naar buiten kwam zag ik een A4'tje aan de binnenkant van de deur hangen met daarop de tekst: “molenaar gezocht” en “aanmelden voor de vierjarige opleiding kan ook”. Ik dacht: Ja! Leuk! Naar de lucht turen hoe de wind waait. De wieken van de molen ontgrendelen, de machtige molenstenen in werking zetten. Misschien een goede kop koffie met een zelfgebakken koekje serveren voor klanten. Dat zou toch een mooi leven zijn!

DE ZEER OUDE ZINGT

Een midlifecrisis? Winterblues? Wie vraagt zich nooit eens af waarom hij doet wat hij doet en waarom dat voldoening geeft? In dezelfde periode kwam ik die bekende dichtregel van Lucebert tegen uit het gedicht ‘De zeer oude zingt’: “Alles van waarde is weerloos”. Het is een regel waar je op moet kauwen en die je niet zomaar loslaat. Waar komt het in het leven uiteindelijk op aan? Wat heeft waarde en wat is er echt belangrijk... geweest? Willen we op ons sterfbed herinnerd worden als die tandarts die 7 dagen per week aan het werk was en een mooie praktijk opbouwde? Veel tandartsen zijn trots op hun werk. Maar een tandarts slijt ook sneller dan een metselaar of bouwvakker, zo las ik laatst. Dan is het dus maar goed om op tijd te bedenken wat het werk voor mij waardevol maakt.

Zouden het de UPT-codes kunnen zijn die de waarde van het werk bepalen? In dat geval kunnen we maar het beste zoveel mogelijk kronen, bruggen en implantaten plaatsen en wortelkanaalbehandelingen uitvoeren. Maar dan dicht Lucebert: “er is niet meer bij weinig noch is er minder”. Hoeveelheden en aantallen doen er niet toe. Wat dan wel?

“Eerst als het is is het ernst” gaat het gedicht dan verder. Zou dit ‘het’ gaan over aandacht en passie en komen we dan tot de kern hoe ons werk waarde krijgt? In het hier en nu en met aandacht wordt alles anders, wordt wel gezegd. Op Facebook zie ik mooie foto's van oude grijze restauraties die worden vervangen door de nieuwe restauraties, bijna niet van echt te onderscheiden in vorm en kleur. Logisch dat we daar waarde(ring) uithalen en dat je na zo'n prestatie blij en voldaan

naar huis gaat. Met tijd, liefde en vakmanschap mooie dingen gemaakt. Met aandacht wordt alles beter! Totdat die prachtige restauratie afbreekt, het fissuurpratroon wegslijt door dagelijks gebruik en de passende kleur niet meer zo passend is na een jaartje roken, wijn drinken en kruidenthee slobberen. Nog onzeker wat er was, heilloos de herinnering.

WAT WORDT WORDT WILLOOS

Of ligt de waarde van ons werk misschien in het voorkomen van werk? Met alle huidige aandacht voor preventie en vroegdiagnostiek zou je dat haast denken. Daar staat dan wel tegenover dat preventie op de prestatieladder een stuk lager aangeslagen wordt. Onterecht, denk ik, want met bijvoorbeeld het GewoonGaaf-programma kan een reductie van 70% van het aantal caviteiten bij kinderen bereikt worden. Ondanks dat Lucebert schrijft: “Wat wordt wordt willoos”, dat je nooit helemaal kunt voorspellen waar processen of dingen die in ontwikkeling zijn heen gaan, kunnen wij toch ook op de langere termijn iets bereiken wat waarde heeft voor onze patiënten.

En wat als we die bekende dichtregel eens omdraaien? ‘Alles wat weerloos is, heeft waarde.’ Wat is er kwetsbaarder dan de patiënt die overgeleverd aan ons in de stoel ligt? Helemaal als hij ook nog eens de pech heeft dat alle preventieve inspanningen tevergeefs zijn geweest en pijn en pus zijn dag verpesten. Met aandacht en tijd de patiënt helpen met zijn zorgvraag, dat geeft mijn werk waarde.

dr. Vincent Zijnga, redacteur

de zeer oude zingt:

er is niet meer bij weinig
noch is er minder
nog is onzeker wat er was
wat wordt wordt willoos
eerst als het is is het ernst
het herinnert zich heilloos
en blijft ijlings

alles van waarde is weerloos
wordt van aanraakbaarheid rijk
en aan alles gelijk

als het hart van de tijd
als het hart van de tijd

